

SUVIMÄKI–MAJVIKIN ASEMAKAAVA: VAIKUTUKSET ESPOONLAHDEN–SAUNALAHDEN NATURA 2000 -ALUEESEEN

Esa Lammi & Marko Vauhkonen

27.5.2020

SUVIMÄKI–MAJVIKIN ASEMAKAAVA:

VAIKUTUKSET ESPOONLAHDEN–SAUNALAHDEN NATURA 2000 -ALUEESEEN

Sisällys

1 Johdanto	3
2 Natura-arvioinnin sisältö	3
2.1 Arviointivelvoite	3
2.2 Arvioinnin kohteet	3
2.3 Yhteisvaikutukset	4
3 Kaavaehdotus	4
3.1 Hulevesisuunnitelma	6
4 Espoonlahden–Saunalahden Natura 2000 -alue	6
4.1 Sijainti ja yleiskuvaus	6
4.2 Luontodirektiivin mukaiset suojeluperusteet	7
5 Vaikutusten tunnistaminen ja arviointiperiaatteet	8
5.1 Vaikutusten tunnistaminen	8
5.1.1 Virkistyskäyttö	8
5.1.2 Liikenteen vaikutukset	9
5.1.3 Vaikutukset vedenlaatuun	9
5.2 Vaikutusten arviointiperiaatteet	10
5.2.1 Luontotyyppin heikentyminen	10
5.2.2 Alueen koskemattomuus	10
5.2.3 Vaikutuksen merkittävyys	11
6 Vaikutukset Espoonlahden–Saunalahden Natura 2000 -alueeseen	12
6.1 Vaikutukset Natura-alueen luontotyyppeihin	12
6.2 Vaikutukset Natura-alueen suojeltaviin lajeihin	15
6.3. Vaikutukset alueen koskemattomuuteen (ehyteen)	17
6.4 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa	17
7 Yhteenveto vaikutuksista	18
8 Lähteet ja kirjallisuus	19

Kansikuva: Asemakaava-alueen länsirantaa Sundsbergin puolelta nähtynä. © Esa Lammi.

Ilmakuvat ja pohjakartat © Maanmittauslaitos.

1 JOHDANTO

Suvimäki–Majvikin alueelle Kirkkonummen Masalan pohjoispuolelle on valmistella asemakaava, joka mahdollistaisi uuden asuinalueen rakentamisen (Kirkkonummen kunta 2020). Asemakaava-alue rajautuu noin 700 metrin matkalla Espoonlahden rantaan. Ranta- ja vesialue kuuluu Espoonlahden–Saunalahden Natura 2000 -alueeseen.

Tässä työssä arvioidaan 16.6.2020 päivätyn asemakaavaehdotuksen toteutumisen vaikutuksia kyseiseen Natura 2000 -alueeseen. Arvioinnin ovat laatineet biologit FM Esa Lammi ja FM Marko Vauhkonen Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:stä.

2 NATURA-ARVIOINNIN SISÄLTÖ

2.1 Arviointivelvoite

Natura-arvioinnin laatimisen lähtökohtana on luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen arviointivelvollisuus: ”jos hanke yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää” Natura 2000 -alueen valinnan perusteena olevia luonnonarvoja, on vaikutukset arvioitava asianmukaisella tavalla.

Viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseksi tai hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos arviointi- ja lausuntomenettely osoittavat hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Jos alueella on luontodirektiivin liitteessä I tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava luontotyyppi tai liitteessä II tarkoitettu ensisijaisesti suojeltava laji, noudatetaan tavanomaista tiukempia lupapedellytyksiä ja lisäksi asiasta on hankittava Euroopan komission lausunto.

Arviointivelvoite koskee kaikkea maankäytön suunnittelua, joiden toteutumisella saattaa olla vaikutuksia Natura-alueisiin. Arviointivelvoite koskee myös Natura-alueen ulkopuolella toteutettavaa hanketta, jos sillä todennäköisesti on alueelle olottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

2.2 Arvioinnin kohteet

Natura-arvioinnissa keskitytään suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin (Euroopan komissio 2019). Arviointi tehdään Natura-aluekohtaisesti. Suojeluperusteet on mainittu kunkin Natura-alueen tietolomakkeessa. Natura-alueen suojelu voi perustua luontodirektiiviin tai lintudirektiiviin tai molempiin. SCI-alue (*Site of Community Importance*) on Euroopan unionin luontodirektiivin mukaisesti yhteisön tärkeänä pitämä alue. SCI-alueella Natura-arviointi koskee

- luontodirektiivin liitteen I luontotyyppejä ja
- luontodirektiivin liitteen II lajeja.

EU:n jäsenmaat ehdottavat alueitaan Natura 2000 -verkostoon. Näitä luontodirektiivin mukaisia alueita kutsutaan SCI-alueiksi. Lopullisen päätöksen verkostosta tekee Euroopan komissio. Päätöksen jälkeen jäsenmaa määrittelee verkostoon

otetut alueet erityisten suojelutoimien alueiksi eli SAC-alueiksi (*Special Area of Conservation*).

SPA-alue (*Special Protection Area*) on Euroopan unionin lintudirektiivin tarkoittama erityissuojelualue. SPA-alueilla arviointivelvoite koskee

- lintudirektiivin liitteen I lintulajeja
- lintudirektiivin artiklassa 4.2 tarkoitettuja muuttolintuja.

Arviointivelvollisuuden ulkopuolelle jäävät edellä mainituista ne lajit, joille Suomessa on jäsenyysneuvotteluissa sovittu poikkeukset luontodirektiivin velvoitteista (euroopanmajava, susi, karhu, ilves ja eräät kalalajit).

Natura-arviointivelvoite ei suoraan koske Natura-tietolomakkeessa mainittuja ”muuta merkittäviä lajeja”. Muut lajit ovat alueella tavattavia huomionarvoisia lajeja, joiden säilymistä Natura-alue tukee. Muita lajeja on lueteltu Natura-tietolomakkeilla vaihteleva määrä.

Luontodirektiivin 6.3 artiklaa on tulkittu niin, että arvioinnissa on tarkasteltava kaikki luontotyyppit ja lajit, joita varten Natura-alue on suojeltu. Jos kyseiset vaikutukset ovat omiaan vaikuttamaan Natura-alueen suojelutavoitteisiin, on lisäksi tarkasteltava hankkeen tai suunnitelman vaikutukset alueella esiintyviin lajeihin, jotka eivät ole suojeluperusteena, sekä vaikutukset alueen ulkopuolella oleviin luontotyypeihin ja lajeihin.

Espoonlahden–Saunalahden Natura 2000 -alueen tietolomakkeen mukaan suojelutavoitteena on lomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainittujen eli suojeluperusteena olevien luontotyyppien ja lajien osalta ”vähintäänkin alueen merkittävyyden säilyttäminen osana verkostoa”. Suvimäki–Majvikin asemakaavaehdotuksella ei ole tunnistettu olevan sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat omiaan vaikuttamaan suojelutavoitteeseen merkittävästi. Tämän vuoksi arviointia ei katsottu perusteluksi laajentaa edellisessä kappaleessa todetulla tavalla.

2.3 Yhteisvaikutukset

Luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentissa ja 66 §:ssä tarkoitettuja vaikutuksia arvioitaessa hanketta on tarkasteltava kokonaisuutena sekä yhdessä yhteisvaikutuksia aiheuttavien muiden hankkeiden kanssa. Yhteisvaikutuksia tulee tarkastella niistä hankkeista, joista saattaa olla vaikutuksia Natura-alueisiin. Arviointi edellyttää toteutettuja tai hyväksytyjä hankkeita tai ehdotettuja hankkeita, joista on olemassa riittävä suunnitelma-aineisto.

3 KAAVAEHDOTUS

Suvimäki–Majvikin asemakaava-alue sijaitsee Kehä III:n ja Espoonlahden välissä. Alue rajautuu etelässä Kartanonrannan asuinalueeseen, lännessä kehätiehen ja pohjoisessa Sjövikinrannan alueeseen (kuva 1). Lähes koko kaava-alue on melko jyrkkäpiirteistä, pohjois–eteläsuuntaista kallioselännettä, joka on säilynyt suurelta

osin metsäisenä. Pohjoisosassa on Majvikin kokous- ja kongressihotelli, keski-osassa yksi toimistorakennus ja muutama vanha asuinrakennus sekä eteläpäässä pientaloalue. Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 70,5 hehtaaria.

Alueelle suunnitellaan kerrostalo- ja pientalorakentamista sekä varaudutaan Majvikin kongressihotellin toiminnan kehittämiseen. Lisäksi on varauduttu palveluiden, kuten päiväkodin, sijoittamiseen alueelle. Liikennöinti tapahtuu alueen läpi menevää kokoojakatua pitkin. Pääosa rantavyöhykkeestä on varattu yleiseen virkistyskäyttöön (kaavamerkintä VL). Rannan tuntumaan on osoitettu rannan suuntainen ulkoilureitti, joka sijaitsee vaihtelevasti noin 5–20 metrin päässä rannasta (liite 1).

Kaavaehdotuksen mukainen asuinkerrosneliöiden määrä on 86 690, josta suurin osa (66 400 k-m²) on kerrostalokortteleissa (AK). Kaavaehdotuksen mukainen uusien asukkaiden määrä on 2066.

Espoonlahden Natura 2000 -alue on merkitty kaavaehdotukseen nat-rajauksella sekä luonnonsuojelualue-merkinnällä (SL). Natura-alueen rannalle ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja, laitureita tai muita rakenteita.

Kuva 1. Asemakaava-alueen (rajaus mustalla viivalla) sijainti. Natura 2000 -alueen raja on merkitty vihreällä viivalla.

3.1 Hulevesisuunnitelma

Suvimäen rinne viettää paikoin jyrkästi Espoonlahden rantaan. Kaava-alueen korkein kohta on 43 metriä Espoonlahden pinnan yläpuolella. Uudet rakennuspaikat ja katualueet sijaitsevat noin 5–30 metrin korkeustasossa. Kaavan toteuttamista varten alueelle on laadittu kunnallistekninen yleissuunnitelma, jonka osana on hulevesisuunnitelma (Sitowise 2020). Hulevesien hallintatoimet toteutetaan hajautetusti ja ketjumaisesti aloittaen tonttikohtaisista ratkaisuista. Suunnitelma sisältää viisi 100–700 m²:n laajuista suodatusrakennetta, joiden kautta katu- ja piha-alueilta tulevat hulevedet johdetaan mereen. Rakenteista neljä sijaitsee Natura-alueen kohdalla ja yksi etelämpänä Sundetin uoman varrella (liite 3). Suodatusrakenteet sijaitsevat rannalle suunnitellun ulkoilureitin vieressä, mutta eivät ulotu Natura-alueen puolelle. Suodatusrakenteista johdettavat uudet ojapainanteet päättyvät ennen Natura 2000 -alueen rajaa.

4 ESPOONLAHDEN–SAUNALAHDEN NATURA 2000 -ALUE

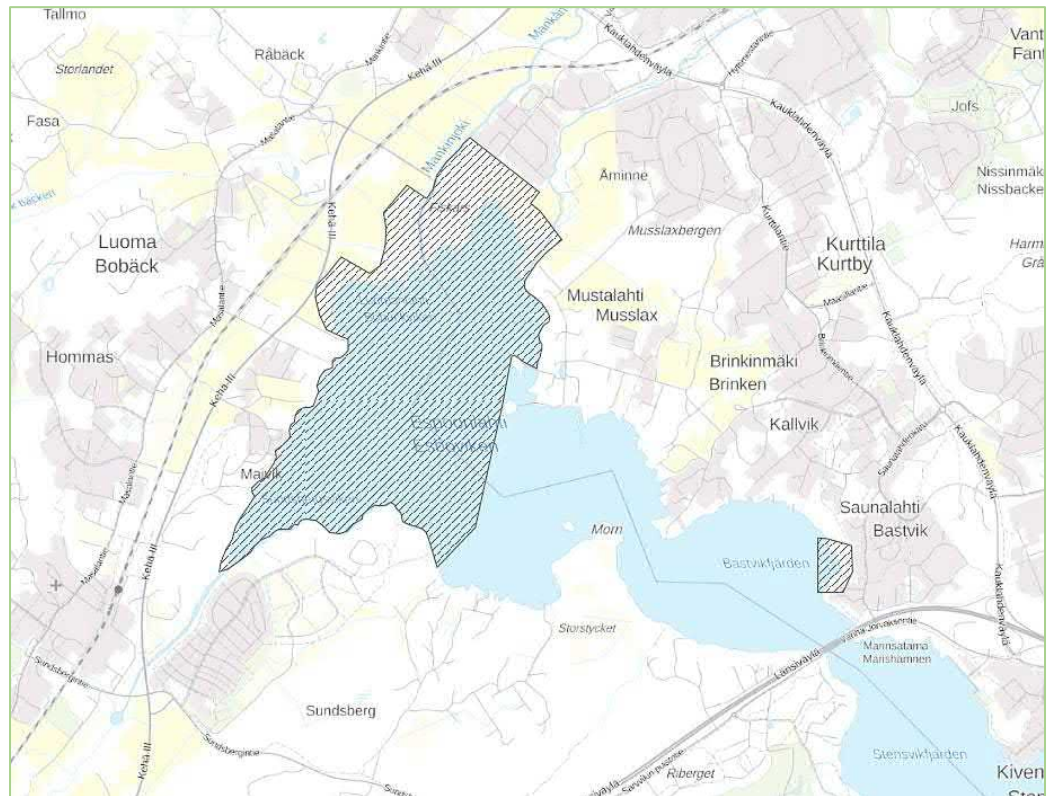
4.1 Sijainti ja yleiskuvaus

Espoonlahti–Saunalahti (FI0100027) on kaksiosainen Natura 2000 -alue, joka sijaitsee Espoon ja Kirkkonummen rajalla (kuva 2). Läntisempi osa-alue (Espoonlahti) on pinta-alaltaan huomattavasti suurempi (220 ha). Se koostuu ruovikkoi-sesta merenlahdesta, Luomanselän avovesialueesta sekä Espoon puolella olevasta Fiskarsinmäen alueesta. Fiskarsinmäellä on metsälehmusvaltainen jalopuu-lehto sekä vanhoja niittyjä ja hakamaita. Alue on ollut laidunkäytössä 1970-luvun loppuun saakka. Laidunnus on aloitettu uudelleen vuonna 1995 (Uudenmaan ELY-keskus 2018). Espoonlahden perukkaan laskee kolme pientä jokea, joista yksi tulee etelästä Kirkkonummen puolelta.

Fiskarsinmäki on valtakunnallisesti merkittävä jalopuulehto. Metsälehmuksen lisäksi siellä kasvaa mm. vuorijalavaa ja tammea, sen puusto on vanhaa ja siellä elää useita muitakin uhanalaisia ja harvinaisia lajeja. Huomionarvoisin on luontodirektiivin liitteen II laji katkokynsisammal (*Dicranum viride*), joka on Suomessa luokiteltu sekä valtakunnallisesti että Uudellamaalla erittäin uhanalaiseksi. Lajilla on Suomessa vain muutama esiintymä.

Espoonlahti on merkittävä vesi- ja kosteikkolinnuston pesimäalueena sekä muu-tonaikaisena levähdyspaikkana. Lahdella levähtää mm. runsaasti laulujoutsenia ja uiveloita.

Kahden kilomerin päässä idempänä sijaitseva Saunalahden osa-alue on otettu mukaan meriuposkuoriaisen (*Macrolea pubipennis*) esiintymispaikkana. Laji on tunnettu alueelta 1960-luvulta lähtien, ja populaatio on säilynyt runsaana. Meriuposkuoriaisen suojelualuerajaus koostuu muutaman hehtaarin kokoisesta ruovikkoi-sesta vesialueesta.

Kuva 2. Espoonlahden–Saunalahden Natura 2000 -alue.

4.2 Luontodirektiivin mukaiset suojeluperusteet

Espoonlahti–Saunalahti on liitetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena kohteena. Alueen suojeluperusteina on seitsemän luontodirektiivin luontotyyppiä (taulukko 1) sekä kaksi luontodirektiivin liitteen II lajia: meriuposkuoriainen ja katkokynsisammal.

Taulukko 1. Espoonlahden–Saunalahden Natura 2000 -alueen suojeluperusteina olevat luontotyypit. Priorsoidut luontotyypit on merkitty tähdellä.

Luontotyyppi	Koodi	Pinta-ala (ha)	Edustavuus
Rannikon laguunit*	1150	4	Kohtalainen
Laajat matalat lahdet	1160	181	Hyvä
Merenrantaniityt*	1630	2,1	Hyvä
Kosteat suurruohoniityt	6430	9	Hyvä
Jalopuumetsät	9020	1,7	Erinomainen
Lehdot	9050	5,7	Hyvä
Hakamaat ja kaskilaitumet	9070	2,4	Kohtalainen

Muina tärkeinä kasvi- ja eläinlajeina Natura-tietolomakkeella (Uudenmaan ELY-keskus 2018) mainitaan kaksi lintulajia (rastaskerttunen ja tukkasotka), kolme kokuorialisajia (kunttalantiainen *Aphodius niger*, aarniseppä *Crepidophorus mutilatus*, lehtoliskokuntikas *Quedius microps*), yksi perhoslaji (suomenlehtovähämitari *Chloroclystis v-ata* ssp. *relicta*), yksi sienilaji (turkkiorakas *Dentipellis fragilis*) sekä härmähuhmarjäkäälä (*Sclerophora coniophaea*) ja vuorijalava (*Ulmus glabra*). Lajit elävät rastaskerttusta ja tukkasotkaa lukuun ottamatta Fiskarsin alueella. Natura-tietolomakkeella luetellut muut tärkeät kasvi- ja eläinlajit eivät ole alueen suojeluperusteita.

5 VAIKUTUSTEN TUNNISTAMINEN JA ARVIOINTIPERIAATTEET

Asemakaavassa osoitetaan alueen maankäyttö. Kaikki rakennuspaikat sijoittuvat Natura 2000 -alueen ulkopuolelle. Rannoille ei osoiteta uusia laitureita ja venepaikkoja. Hulevesisuunnitelmaan on merkitty kaksi ranta-alueen läpi laskevaa hulevesiojaa (liite 3), joiden rakenteista ja tilantarpeesta ei ollut käytettävissä tarkempaa suunnitelmaa. Kaavaehdotuksella ei ole muita suoria eli välittömiä vaikutuksia Natura-alueiden suojeluperusteisiin. Mahdollisia välillisiä vaikutuksia ovat seuraavat:

- Virkistyskäytön ja muun liikkumisen lisääntyminen, joka aiheuttaa luontotyyppien kulumista ja häiritsee eläimistöä.
- Vesitalouden muutokset, hulevedet ja muut epäpuhtaudet.
- Natura-alueen sisäiseen ja ulkopuoliseen ekologiseen verkostoon kohdistuvat vaikutukset.

5.1 Vaikutusten tunnistaminen

5.1.1 Virkistyskäyttö

Virkistyskäytön haitat voivat kohdistua kasvillisuuteen, eläimistöön, maaperään ja vesistöön. Merkittävin vaikutus syntyy maaston tallautumisesta, joka tiivistää maaperää, kuluttaa kasvillisuutta ja voi pahimmillaan saada aikaan kasvittomien alojen syntymisen ja voimistaa eroosiota. Virkistyskäyttö kohdistuu tällöin luontotyyppiin. Virkistyskäytön kuluttava vaikutus kohdistuu kuitenkin harvoin koko luontotyyppikuvioon, sillä alueen käyttö ohjautuu yleensä reiteille ja sopiville taukopaikoille.

Virkistyskäytön aiheuttaman häiriön ja alueen käytön määrän välillä ei ole lineaarista yhteyttä, sillä suurimmat muutokset luonnonympäristössä tapahtuvat jo alhaisella käyttömäärällä ja ensimmäisten vuosien aikana. Tämän jälkeen virkistyskäyttö aiheuttaa vain hieman lisävaikutuksia ympäristöön (Cole 2004). Selvästi erottuva, kasvillisuudeltaan kulunut polku syntyy jo noin sadan kulkukerran jälkeen (mm. Cole 2004, Hamberg 2009). Kasvillisuuden peittävyys voi vähetä 10–30 %, kun tallautuminen toistuu 35 kertaa vuoden aikana ja 50 %, kun tallautumisen toistuvuus oli 70–270 kertaa (Hamberg 2009, Hamberg ym. 2010).

Kulumiseen vaikuttaa kulkijamäärän ohella kasvillisuustyyppi, maaperä ja pinnanmuodot. Lehtokasvillisuus on kulutukselle herkkää, mutta lehtokasvillisuuden nopea uudistuminen parantaa kulutuskestävyyttä. Suot ja soistumat ovat hyvin kulutusherkkiä, koska kävely tai mastopyöräily rikkoo löyhän pintakerroksen ja nostaa turvetta esiin. Suoalueilla polut levenevät myös, kun kulkijat hakevat parempikulkuista pintaa.

Kasvillisuuden kulumista käsittelevät tutkimukset osoittavat selkeästi, että lähimetsissä ja kaupunkimetsissä polut ja ulkoilureitit ohjaavat hyvin ihmisten liikkumista. Ihmiset pyrkivät seuraamaan polkua, mikäli sellainen on ja se johtaa suunnilleen haluttuun suuntaan.

Kaavaehdotuksessa Natura-alueen lähelle on osoitettu rannan suuntainen ulkoilureitti. Olemassa olevat laiturit (2 kpl) sisältyvät kaavaan, mutta uusia laitureita ei ole.

5.1.2 Liikenteen vaikutukset

Tieliikenteen melun lisääntyminen vaikuttaa etenkin lintuihin (esim. Ortega 2012, Reijnen & Foppen 1994). Linnut eivät ole suojeluperusteita Espoonlahden Natura-alueella, joten tieliikenteen vaikutuksia ei ole tarpeen laajemmin käsitellä.

Vesistöjä pitkin tapahtuva liikkuminen voi vaikuttaa matalilla alueilla pohjakasvillisuuteen. Veneily häiritsee myös linnustoa; jo yksikin vene voi karkottaa vesilinnut laajalta alueelta. Alhainen ajonopeus ja veneiden liikkuminen samaa reittiä pitkin vähentävät sekä vesikasvillisuuteen että linnustoon kohdistuvaa häiriötä.

Liikenteestä aiheutuu myös typpipäästöjä ja muita päästöjä, jotka voivat vaikuttaa luontotyyppeihin ja joihinkin lajeihin. Espoonlahden Natura 2000 -alueen lajeista katkokyngäksisammal tiedetään ilmansaasteille herkäksi kasviksi.

Lähimmät uudet kadut on merkitty kaavaehdotukseen runsaan 50 metrin päähän Natura-alueesta. Rannan tuntumaan ei kaavassa osoiteta uusia liikenneyhteyksiä. Kaavassa ei ole uusia venepaikkoja.

5.1.3 Vaikutukset vedenlaatuun

Kaavan toteutuminen lisää rakennettujen alueiden (ts. läpäisemättömien pintojen) pinta-alaa ja samalla hulevesivirtaamaa rakennettavalla alueella. Tämä voi vaikuttaa ranta- ja vesialueen luontotyyppeihin, sillä huomattava osa rakennettavasta alueesta sijaitsee rinteessä korkealla rannan yläpuolella. Hulevesien määrän kasvu voi lisätä ranta-alueelle purkautuvien ojien tulvimista ja eroosiota ja lahteen tulevan kiintoaineen määrää. Hulevesistä aiheutuva kuormitus voi vähäisessä määrin lisätä myös lahteen kulkeutuvien haitta-aineiden määriä (liikenteen päästöt, ajoneuvoista, rakenteista ja talvikunnossapidosta aiheutuvat epäpuhtaudet). Rakentamisen aikana hulevesiin voi päätyä runsaasti kiintoainesta.

Asemakaava-alueelle on tehty erillinen kunnallistekninen yleissuunnitelma, jonka osana on hulevesisuunnitelma (Sitowise 2020; liite 3). Rannan hulevesirakenteet on tarkoitus toteuttaa rakentamisvaiheen aluksi, jolloin ne ovat toiminnassa jo tonttien rakentamisen alkaessa.

Hulevesien käsittelyyn osoitetut suodatusrakenteet on mitoitettu varastoimaan vesimäärä, joka muodostuu kerran 5 vuodessa 10 min kestoisella rankkasateella, jonka intensiteetti on 158 l/s/ha. Mitoituksen seurauksena rakenteesta purkautuva vesimäärä on tulvatilanteessakin pienempi kuin se olisi nykytilanteessa 1/5a sateella valuma-alueelta purkautuva huippuvirtaama (Sitowise 2020).

5.2 Vaikutusten arviointiperiaatteet

Natura-arvioinnin kohteena olevat lajit ja luontotyyppit ovat päivitetyn Natura-tietolomakkeen (Uudenmaan ELY-keskus 2018) mukaisia. Arvioinnissa tarkastellaan, heikentykö Natura-alueen suojeluperusteina olevat luontotyyppien ja lajien esiintyminen Natura-alueilla kaavan toteutuessa. Jos heikentyminen on ilmeistä, arvioinnissa tarkastellaan lisäksi, onko heikentyminen merkittävää. Espoonlahti–Saunalahti on suojeltu luontodirektiivin perusteella (aluetyypin SAC). Arviointivelvoite koskee luontodirektiivin luontotyyppiä ja luontodirektiivin liitteen II lajeja. Muita Natura-tietolomakkeella mainittuja lajeja ei ole tarpeen arvioida.

Asemakaavaehdotuksen mukaan uusi maankäyttö tapahtuu pelkästään Natura-alueen ulkopuolella. Kaavassa ei osoiteta toimenpiteitä, jotka pienentäisivät luontotyyppien pinta-alaa tai direktiiveillä suojeltujen lajien elinympäristöjä Natura-alueilla. Natura-arvioinnissa ei ole tarpeen arvioida näitä ns. suoria vaikutuksia. Kaikki kaavan arvioitavissa olevat mahdolliset vaikutukset ovat epäsuoria.

5.2.1 Luontotyyppien heikentyminen

Luontotyyppien heikentyminen on sen fyysistä rappeutumista. Suojelun tason määritelmä merkitsee, että EU:n jäsenvaltion on otettava huomioon kaikki luontotyyppien ympäristöön (veteen, ilmaan, maaperään tilaan, toiminnallisuuteen) kohdistuvat vaikutukset. Jos näiden vaikutusten tuloksena luontotyyppien suojelun taso muuttuu vähemmän suotuisaksi kuin se oli aikaisemmin, luontotyyppien voidaan katsoa heikentyneen.

Luontodirektiivin tulkintaohjeen (Euroopan komissio 2019) mukaan

- *Luontotyyppi heikentyy alueella, kun luontotyyppien kattama ala supistuu tai tälle luontotyyppille luonteenomaisten lajien tai niiden suotuisan suojelun tason säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä tarpeellinen erityinen rakenne ja erityiset toiminnot supistuvat alkuperäiseen tasoonsa verrattuna. Tässä arvioinnissa otetaan huomioon, miten alue vaikuttaa verkoston yhtenäisyyteen.*

Luontotyyppien herkkyyttä muutoksille voidaan lähestyä sen sietokyvyn ja palautuvuuden kautta (kuva 3). Mitä huonompi sietokyky on, sitä heikompi on luontotyyppien palautuvuuskin (toipuminen muutoksesta). Palautuvuuskyky määritellään luontotyyppien ominaispiirteiden, kuten tyyppilajiston palautuvuudella.

5.2.2 Alueen koskemattomuus

Alueen koskemattomuuden on määritelty (Euroopan komissio 2019) tarkoittavan

- *alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan yhdenmukaisuutta koko alueen mitta-kaavassa*
- *luontotyyppien ja niiden yhdistelmien, tai niiden lajien kantojen yhdenmukaisuutta, joita varten alue on luokiteltu.*

Aluetta voidaan kuvata suurelta osin koskemattomaksi, jos alueen suojelutavoitteiden luontaiset saavuttamismahdollisuudet on voitu käyttää hyväksi, korjautuvuus- ja uusiutuvuuskapasiteetti on säilynyt ja ulkoista hoitotukea tarvitaan mahdollisimman vähän.

Käsite ”alueen koskemattomuus” tarkoittaa lisäksi sitä, että kysymys on tietystä alueesta. Alueen tai sen osan hävittämistä on kiellettyä perustella sillä, että kyseisellä alueella olevien luontotyyppien ja lajien suojelun taso jää suotuisaksi Suomen muilla Natura-alueilla.

5.2.3 Vaikutuksen merkittävyys

Luontodirektiivissä ei ole määritetty milloin luonnonarvot heikentyvät tai milloin ne heikentyvät merkittävästi. Euroopan komission (2019) ohjeen mukaan vaikutusten merkittävyys on määritettävä suhteessa suunnitelman tai hankkeen kohteena olevan suojeltavan alueen erityispiirteisiin ja luonnonoloihin, ottaen erityisesti huomioon alueen suojelutavoitteet. Esimerkiksi sadan neliömetrin menetys luontotyyppin alueesta voi olla merkittävä, jos kysymyksessä on harvinaisen lajin esiintymä, mutta laajan luontotyyppikuvion kannalta vastaava menetys voi olla merkityksetön. Ympäristöministeriön (2012) ohjeen mukaan muutokset lajit levinneisyyden reuna-alueilla voivat olla merkittävämpiä kuin muutokset levinneisyysalueen muissa osissa.

Muutoksen merkittävyyttä arvioitaessa voidaan käyttää lähtökohtana Neuvoston direktiivin 92/43/ETY määrittelemää luontotyyppin ja lajin suotuisan suojelun tasoa. Suotuisa suojelun taso tarkoittaa luontotyypeillä sitä, että

- luontotyyppin luontainen levinneisyys sekä alueet, joilla sitä esiintyy kyseessä olevalla alueella, ovat vakaita tai laajenemassa
- erityinen rakenne ja erityiset toiminnot, jotka ovat tarpeen luontotyyppin säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät todennäköisesti ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Suotuisa suojelun taso lajeilla tarkoittaa, että

- lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat lajin pystyvän pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana
- lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa
- lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö.

Vaikutusten merkittävyyttä koko Natura-alueen kannalta arvioidaan alueen koskemattomuus -käsitteen kautta. Koskemattomuudella tarkoitetaan Natura-alueen ekologisen rakenteen ja toiminnan säilymistä elinkelpoisena ja niiden luontotyyppien ja lajien säilymistä elinvoimaisina, joiden vuoksi alue on valittu Natura-verkostoon. Alueen tulee hankkeesta tai suunnitelmasta huolimatta säilyä pitkällä aikavälillä sellaisena, että sen suojelutavoitteisiin kuuluvat luontotyypit eivät ”mainittavasti supistu ja suojeltavien lajien populaatiot pystyvät kehittymään suotuisasti tai vähintään säilymään nykyisellä tasollaan”.

Vaikutuksen suuruus ei suoraan ilmaise vaikutuksen merkittävyyttä. Natura-arvioinnissa keskeisenä arvioitavana asiana on kuitenkin, heikentyvätkö alueen suojeluperusteet merkittävästi. Luontotyyppien osalta haitallisen vaikutuksen merkitystä Natura 2000 -verkostossa voidaan arvioida sen perusteella, kohdistuuko vahinko niin laajalle alueelle, että kyseisen luontotyyppikohteen pinta-ala pienene huomattavasti. Vaikutus suojelun tasoon on yleensä merkittävämpi, jos vahinko kohdistuu luontotyyppin levinneisyyden reuna-alueille. Lisäksi vaikutus on merkittävämpi, jos vahinko aiheuttaa luontotyyppin rakenteessa ja toiminnassa pysyviä ja vaikeasti palautettavia muutoksia (Ympäristöministeriö 2012).

6 VAIKUTUKSET ESPOONLAHDEN–SAUNALAHDEN NATURA 2000 -ALUEESEEN

Espoonlahden Natura 2000 -alue on merkitty asemakaavaehdotukseen Natura- ja SL-alueeksi, johon kaava ei tuo välittömiä muutoksia. Asemakaavaehdotuksen toteutuminen tuo alueelle noin 2000 uutta asukasta, joten Natura-alueella liikkuminen voi lisääntyä. Lisääntyvä melu (myös rakentamisen aikainen) voi vaikuttaa alueen linnustoon, mutta ei suojeltaviin luontotyyppeihin.

Mahdollisia muita haittoja ovat rakennettavalta alueelta kulkeutuvat hulevedet ja päästöt. Hulevesien mukana tuleva kuormitus saattaa tilapäisesti kasvaa rakentamisen aikana, mutta lisäystä ei arvioitu merkittäväksi johtuen tehokkaasta hulevesien hallinnasta sekä rakentamisen tapahtumisesta vaiheittain. Rakentamisvaiheessa saattaa Natura 2000 -alueelle levitä esim. räjäytyksissä syntyviä pölypäästöjä. Mahdollisten pölypäästöjen määrää ei ole voitu arvioida tarkemmin. Asemakaava-alueen edustalla on ainoastaan laajat matalat lahdet -luontotyyppiä (ks. jäljempänä). Hulevesien mukana kulkeutuvat ja ilmassa leviävät päästöt saattavat aiheuttaa tilapäisiä vedenlaadun muutoksia, mutta eivät pitkäkestoisempia luontotyyppiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia.

6.1 Vaikutukset Natura-alueen luontotyyppeihin

Rannikon laguunit (1150)

Matalia suolaisen veden hallitsemia rannikkoalueita, joissa suolapitoisuus ja veden määrä vaihtelevat. Luontotyyppiin on sisällytetty myös laajoja, matalia lahtialueita, jotka ovat erkaantumassa merestä maankohoamisen seurauksena. Suolapitoisuus voi vaihdella hyvin paljon riippuen sademäärästä ja haihdunnasta sekä laguuniin myrskyjen, talviaikaisen korkean veden takia tulvivasta merivedestä. Laguunien kasvillisuus koostuu tyyppillisistä murtovesilajeista (Airaksinen & Karttunen 2001).

Rannikon laguunit -luontotyyppiin kuuluvia alueita on Espoonlahden pohjoisperukassa, jonne Suvimäki–Majvikin alueelta on matkaa noin 1,5 km. Luontotyyppin pinta-ala Natura-alueella on noin neljä hehtaaria.

Vaikutukset. Luontotyyppiin kuuluvat kohteet sijaitsevat kaukana arvioitavalta asemakaava-alueelta. Lähinnä runsas veneily voisi heikentää luontotyyppin tilaa.

Asemakaavassa ei osoiteta uusia venepaikkoja. Asemakaavan toteutuminen ei vaikuta rannikon laguunit -luontotyyppiin.

Laajat matalat lahdet (1160)

Laajoja mannerrannikon tai suurten saarien merenlahtia, jossa ei tavallisesti ole makean veden tai meren virtauksen vaikutusta. Pohja on hiekkainen tai pehmeä ja pohja-aineksesta suurin osa on eloperäistä. Suojaisissa lahdissa pohjaeliöstön vyöhykkeisyys on kehittyntä. Pohjalla on vitakasvustoja, joiden seurassa on näkinpartaisleviä ja usein myös hapsiluikkaa (Airaksinen & Karttunen 2001).

Laajat matalat lahdet -luontotyyppi kattaa koko Espoonlahden vesialueen rantaruovikoineen. Myös asemakaava-alueen edustalla oleva vesialue kuuluu tähän luontotyyppiin. Luontotyypin pinta-ala Natura-alueella on 181 hehtaaria.

Vaikutukset. Luontotyyppiä voivat heikentää vedenlaadun muutokset sekä runsaasta virkistyskäytöstä (veneily ja ruovikkoisilla rannoilla liikkuminen) johtuva kasvillisuuden kuluminen ja veden samentuminen.

Virkistyskäytön aiheuttamat haitat jäävät vähäisiksi, sillä kaavassa ei osoiteta uusia venepaikkoja ja rannalla liikkuminen ohjautuu ulkoilureitille Natura-alueen ulkopuolelle. Kaava-alueen ruovikkoinen, paikoin osmankäämiä kasvava, paikoin kaapealti maaton ranta-alue soveltuu huonosti virkistyskäyttöön. Paikallista kasvillisuuden kulumista voi aiheutua rannoilla liikkuvista kalastajista, mutta mahdollisia haittoja ei voida pitää merkittävänä luontotyypin suuren pinta-alan vuoksi.

Asemakaava-alueen rakentaminen lisää Espoonlahden päätyvää hulevesikuormitusta. Normaalitylanteessa hulevedet suodattuvat alueelle perustettavien hulevesialtaiden kautta, mutta keväällä ja voimakkaiden sateiden aikana saattaa tapahtua ylivuotoja, jolloin hulevesiä päätyy Natura-alueen puolelle pintavaluntana ja hulevesiojia pitkin. Hulevesiä kertyy noin 40 hehtaarin alueelta, josta pintavalunta nykyisinkin kulkeutuu Espoonlahden. Natura-alueen koko valuma-alue on laaja – pelkästään Espoonjoen valuma-alue on 130 km²:n laajuinen, ja Natura-alueelle laskee kaksi muuta pienempää jokea. Mahdolliset asemakaava-alueen hulevesistä aiheutuvat haitat jäävät paikallisiksi ja ovat myös tilapäisiä.

Asemakaavaehdotuksen toteutuminen ei todennäköisesti merkittävästi vaikuta laajat matalat lahdet -luontotyyppiin. Vaikutusten jääminen vähäiseksi edellyttää, että ranta-alueella ei tehdä kasvillisuuden poistoja, ruoppauksia tai muuta rantarakentamista.

Merenrantaniityt (1630)

Itämeren boreaalisen rantaniityt -luontotyyppiin kuuluville merenrantaniityille on ominaista kasvillisuuden vyöhykkeisyys, matala kasvillisuus ja toisinaan suolalaikujen esiintyminen (Airaksinen & Karttunen 2001). Maankohoamisen vaikutukset ovat nähtävissä sekä kasvillisuudessa että topografiassa. Merenrantaniityt on aiemmin laidunnettu ja niitetty, mikä on pitänyt niityt avoimina, kasvilajistoltaan monimuotoisina ja pesiville kahlaajalinnuille sopivina.

Vaikutukset. Natura-alueen merenrantaniityt ovat Espoon lahden pohjoisperukassa. Niityt ovat aidattuja ja niitä hoidetaan laiduntamalla. Asemakaavaehdotuksen toteutuminen ei vaikuta luontotyyppiin.

Kosteat suurruohoniityt (1630)

Kosteita suurruohoniittyjä tavataan koko maassa. Niitä on erityisesti purojen ja jokien varsilla, mutta myös kosteikkojen ja merenlahtien rannoilla (Airaksinen & Karttunen 2001). Kasvillisuus muistuttaa kosteiden, ns. mesiangervolehtojen aluskasvillisuutta. Espoonlahden Natura-alueella kosteita merenrantaniittyjä on alueelle laskevien jokien ympäristössä sekä Luomanlahdella. Luontotyyppin pinta-ala on 9 hehtaaria.

Vaikutukset. Laajimmat kaava-alueita lähinnä olevat kosteat suurruohoniityt ovat Luomanlahdella runsaan puolen kilometrin päässä asemakaava-alueen pohjoispuolella. Luomanlahden niityt ovat ”eristyksissä” Kehä III reunustavien peltojen ja meren välissä. Niille ei johda ulkoilureittejä eikä niitä käytetä virkistysalueena. Kosteat suurruohoniityt sopivat ulkoilukäyttöön huonosti märän ja paikoin upottavan maapohjan takia. Asemakaavassa ei osoiteta uusia, Luomanlahden suuntaan johtavia reittejä. Asemakaavaehdotuksen toteutuminen ei heikennä kosteiden suurruohoniittyjen luonnontilaa.

Jalopuumetsät (9020)

Luontotyyppiin kuuluvat luonnontilaiset, puustoltaan vanhat tai melko vanhat jalopuuvaltaiset metsät (Airaksinen & Karttunen 2001). Puustossa vallitsevat tammi, metsälehmus, jalavat, vaahtera tai saarni. Sekapuuna kasvaa lähinnä lehtipuita, yleisimmin haapoja ja rauduskoivuja. Kenttäkerros on vaihteleva. Vanhojen jalopuiden rungoilla kasvava sammal- ja jäkälälajisto on monipuolinen. Vanhoista lehtipuista riippuvainen sienilajisto on runsas. Istutetut jalopuumetsät ja puistojen jalopuusto eivät kuulu luontotyyppiin.

Natura-alueen jalopuumetsät sijaitsevat Fiskarsinmäellä Espoonlahden pohjoisosassa. Luontotyyppin pinta-ala on 1,7 hehtaaria.

Vaikutukset. Fiskarsinmäki ympäristöineen on suosittua ulkoilualuetta. Lehdon reunassa on lintutorni ja jalopuumetsän ympäri kiertää paljon käytetty polku. Jalopuumetsät ovat lehtoja. Niiden aluskasvillisuus on usein runsasta ja kärsii tallautumisesta. Fiskarsinmäen virkistyskäyttö näkyy lähinnä kasvillisuuden ja maaperän kulumisena polulla ja sen vieressä.

Suvimäki–Majvikin asemakaavan toteutuminen lisää Natura-alueen ympäristön asukaslukua noin 2000:lla, mikä voi näkyä myös virkistyskäyttäjien määrässä Fiskarsinmäellä. Jalopuulehdosta ei kuitenkaan tule uusien asukkaiden lähivirkistysaluetta, sillä Fiskarsin alueelle pääsee vain Kaukalahden kautta. Matkaa asemakaava-alueelta kertyy tietä pitkin yli viisi kilometriä. Kaava-alueen asukasluku on lisäksi melko pieni lähialueen asukaslukuun verrattuna (Kaukalahdessa yli 10 000 asukasta). Kaava-alueelta Fiskarsinmäelle suuntautuva virkistyskäyttö jäänee suhteellisen pieneksi. Sen ei voi arvioida vaikuttavan merkittävästi jalopuumetsätuontotyyppiin.

Lehdot (9050)

Lehdot ovat reheviä ja runsaslajisia metsiä, joita on ravinteisilla multamailla (Airaksinen & Karttunen 2001). Lehtoja luonnehtivat kerroksellinen kasvillisuus ja monet pelkästään lehdoista tavattavat kasvi- ja eläinlajit. Borealisista lehdoista on kuvattu lukuisia eri lehtokasvillisuustyyppisiä, joiden pääryhmät ovat kuivat, tuoreet ja kosteat lehdot. Tärkeimmät lehtojen piirteet ovat lehtokasvilajiston runsaus sekä puuston rakenne ja lajikoostumus.

Natura-alueen lehdot ovat Fiskarsin alueella Espoonlahden pohjoisosassa. Luontotyyppin pinta-ala on 5,7 hehtaaria.

Vaikutukset. Fiskarsinmäki ympäristöineen on suosittua ulkoilualueita. Ulkoilijat liikkuvat myös alueen lehdoissa, joiden kasvillisuus kärsii tallautumisesta ja maaperän kulumisesta. Asemakaavaehdotuksen mukainen maankäyttö lisää Natura-alueen lähiympäristön asukaslukua ja todennäköisesti myös Fiskarsin lehtojen virkistyskäyttöä. Etäisyyden ja lähiympäristön muutoinkin runsaan asutuksen vuoksi Suvimäki–Majvikin asemakaavasta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia ei voida pitää merkittävänä (ks. perusteluja jalopuumetsät-luontotyyppin kohdalla).

Hakamaat ja kaskilaitumet (9070)

Fennoskandian hakamaat ja kaskilaitumet käsittää hakamaita ja kaskitalouden myötä syntyneitä lehtimetsiä (Airaksinen & Karttunen 2001). Hakamaat ovat pitkään laidunnettuja alueita, joissa on vaihtelevasti väljää puustoa, pensasryhmiä ja niittytaikkuja. Puusto koostuu lehtipuista tai havupuista. Perinteisille hakamaille on tyypillistä tavallisia talousmetsiä vaihtelevampi puustorakenne ja lehtipuu- tai mäntyvaltaisuus. Luontotyyppiin sisältyvät edelleen laidunnetut, pitkään laidunnuksessa olleet alueet sekä alueet, joiden laidunkäytön loppumisesta on melko vähän aikaa.

Natura-alueella hakamaita on 2,4 hehtaaria Fiskarsinmäen ympäristössä.

Vaikutukset. Fiskarsin alue on suosittua ulkoilualueita. Ulkoilijat liikkuvat myös entisillä hakamailla, joista osa on otettu uudelleen laidunkäyttöön. Hakamaiden kasvillisuus kestää ulkoilukäyttöä monia muita luontotyyppisiä paremmin. Laidunalueiden aidat ohjaavat ulkoilijoiden liikkumista.

Asemakaavaehdotuksen mukainen maankäyttö lisää Natura-alueen lähiympäristön asukaslukua ja todennäköisesti myös Fiskarsin alueen virkistyskäyttöä. Luontotyyppin hyvän kulutuskestävyyden, sijainnin ja lähiympäristön muutoinkin runsaan asutuksen vuoksi Suvimäki–Majvikin asemakaavasta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia luontotyyppiin ei voida pitää merkittävänä (ks. perusteluja jalopuumetsät-luontotyyppin kohdalla).

6.2 Vaikutukset Natura-alueen suojeltaviin lajeihin

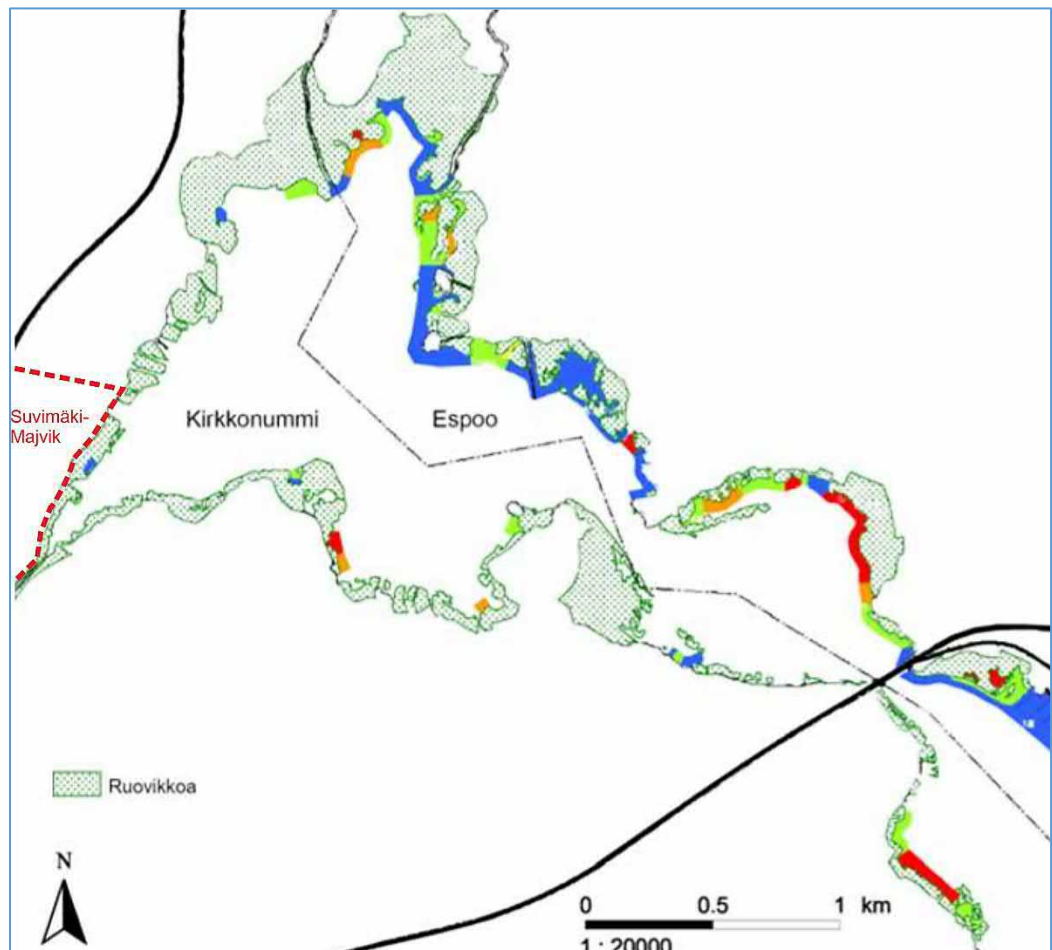
Meriuposkuoriainen

Meriuposkuoriainen on harvinaisena rannikon matalassa murtovedessä elävä kovakuoriainen. Aikuisia meriuposkuoriaisia on löydetty suojaisista lahdistä matalasta vedestä (noin 25–50 cm) vesikasvien, erityisesti vitojen varsilta sekä pohjalta

kävelemästä. Toukat elävät ainakin kiehkuraärviällä, hapsividalla ja hauroilla, jotka ovat upoksissa kasvavia vesikasveja. Lajia on tavattu pitkin rannikkoamme. Tuoreita havaintoja on vain muutamilta paikoilta, eniten Espoonlahdelta. Laji tunnetaan Euroopassa vain Suomesta.

Meriuposkuoriaisia on tavattu Espoonlahdelta useasta paikasta. Natura-alueelta laji tunnetaan Saunalahdelta sekä Kirkkonummen puolelta Båthusuddenin lähistöltä (Biström 2001a, b, Saari 2006).

Vaikutukset. Meriuposkuoriaisia ei ole tavattu asemakaava-alueen rannoilta (Saari 2006; kuva 3). Rantajakson ei arvioida soveltuvan lajille, sillä alueella ei esiinny meriuposkuoriaisen ravintokasveja tai vesi on ruovikon ulkopuolella liian syvää. Lähiympäristöstä ei ole tiedossa meriuposkuoriaisen esiintymiä, eikä lajille hyvin sopivaa ympäristöä. Asemakaava-alueen ranta ei siten ole tärkeä meriuposkuoriaisten leviämisreitti alueelta toisella. Asemakaava ei sisällä vesialueella tai siihen välittömästi rajautuvalla rantavyöhykkeellä tehtäviä toimenpiteitä. Asemakaavan toteuttaminen ei näin ollen vaikuta meriuposkuoriaiseen.

Kuva 3. Meriuposkuoriaisen esiintyminen Espoonlahden perukassa Saaren (2006) mukaan. Punaisella ja oranssilla on merkitty lajin löytöpaikat. Sinisellä on merkitty tutkitut alueet, jotka arviottiin lajille sopimattomiksi ja vaaleanvihreällä sopiviksi arvioidut alueet, joista meriuposkuoriaista ei löytynyt. Suvimäki–Majvikin asemakaava-alue on rajattu punaisella katkoviivalla kuvan vasempaan reunaan.

Katkokynsisammal

Katkokynsisammal on vanhojen tammien ja lehmuksien rungoilla kasvava erittäin uhanalainen (EN) sammallaji, joka muodostaa runkojen alaosiin parin senttimetrin korkuisia tiiviitä, tummanvihreitä tuppaita. Laji kasvaa Fiskarsin jalopuumetsässä. Muita kasvupaikkoja Suomesta on tiedossa kymmenkunta.

Vaikutukset. Katkokynsisammal on typpilaskeumista herkästi kärsivä laji (Suomen ympäristökeskus 2014). Katkokynsisammalen kasvupaikka sijaitsee riittävän etäällä (yli 500 m) Kehä III:sta, jonka liikennemäärät kasvavat asemakaavaehdotuksen toteutuessa. Lisääntyminen ei ole niin merkittävää, että lajin voisi arvioida kärsivän ilman epäpuhtauksista. Lisääntyvä virkistyskäyttö ei vaikuta merkittävästi puiden rungoilla oleviin esiintymiin, mutta on mahdollista, että osa joidenkin puiden rungoilla olevista versoista vaurioituu ohikulkijoiden ottaessa tukea rungoista. Mahdollinen haitta lienee kuitenkin vähäinen, eikä sen voi arvioida merkittävästi kasvavan Suvimäki–Majvikin asemakaavan toteutuessa. Asemakaavaehdotuksen mukainen maankäyttö ei näin ollen vaikuta merkittävästi katkokynsisammaleeseen.

6.3. Vaikutukset alueen koskemattomuuteen (eheyteen)

Suvimäki–Majvikin asemakaava vaikuttaa ainoastaan Natura-alueen ulkopuoliseen maankäyttöön. Natura-alueeseen kohdistuvia vaikutuksia lievennetään huhevesiratkaisuin ja jättämällä ranta-alue virkistysvyöhykkeeksi. Asemakaava-alueelle suunnitellun rakentamisen toteutuminen ei muuta Espoonlahden Natura-alueen ekologisia rakenteita tai ominaispiirteitä. Alueen suojelutavoitteet eivät vaarannu. Epävarmuustekijät huomioon ottaen vähäiset kielteiset vaikutukset ovat mahdollisia.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että kaavan toteutuminen ei merkittävästi heikennä Espoonlahden–Saunalahden Natura-alueen eheyttä tai niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on valittu Natura 2000-verkoston.

6.4 Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Espoonlahden alueelle on valmistunut hoito- ja käyttösuunnitelma (Helminen ym. 2008), jossa esitetään mm. laidunalueiden laajentamista, meriuposkuoraiselle sopivien elinympäristöjen parantamista sekä liiallisen vesikasvillisuuden niittoja. Suunnitelmassa ei esitetä toimenpiteitä Suvimäki–Majvikin ranta-alueelle. Suunnitelmalla ei ole yhteisvaikutuksia asemakaavan kanssa.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntahallitus hyväksyi 27.4.2020 uuden maakuntakaavan, joka etenee seuraavaksi maakuntavaltuuston käsittelyyn. Uusimaa-kaava 2050 on kaikki keskeiset maankäytön teemat käsittelevä maakuntakaava, jonka aikatahtäin on vuodessa 2050.

Uusimaa-kaava 2050 muodostuu kolmesta oikeusvaikutteisesta seutujen vaihe-
maakuntakaavasta sekä kokonaisuutta ohjaavasta Uudenmaan kattavasta yleis-
piirteisestä rakennesuunnitelmasta, joka ei ole oikeusvaikutteinen. Kokonaisuus
tulee voimaan tullessaan kumoamaan Uudellamaalla voimassa olevat ja lainvoi-
maisaiset maakuntakaavat. Poikkeuksina voimaan jäävät Östersundomin alueen kaa-
varatkaisut ja neljännen vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu.

Maakuntakaavaa varten on tehty Espoonlahti–Saunalahden aluetta koskeva Na-
tura-arviointi (Uudenmaan liitto 2019). Arvioinnissa todetaan, että kaava ei tarvit-
tavien lieventämistoimenpiteiden jälkeen merkittävästi heikennä Natura-alueen
valinnan perusteena olevia luontoarvoja tai alueen eheyttä. Asemakaavan sisältö
on hyväksyttävänä olevan maakuntakaavan mukainen, joten hankkeella ei ole Na-
tura 2000 -alueeseen kohdistuvia yhteisvaikutuksia.

Muut suunnitelmat

Tiedossa ei ole muita suunnitelmia tai hankkeita, joilla voisi olla Suvimäki–Majvikin
asemakaavan kanssa yhteisvaikutuksia Espoonlahden–Saunalahden Natura 2000
-alueen suojeltaviin luontotyyppihin tai lajeihin.

7 YHTEENVETO VAIKUTUKSISTA

Espoonlahti–Saunalahti on kaksiosainen Natura 2000 -alue, jonka pinta-ala on 223
hehtaaria. Alue on suojeltu luontodirektiivin perusteella. Suojeluperusteina on yh-
deksän luontotyyppiä ja kaksi lajia, meriuposkuoriainen ja katkokynsisammal.

Natura-alueen rantaviivasta noin 700 metriä rajautuu Suvimäki–Majvikin asema-
kaava-alueeseen. Kaavasuunnittelu on edennyt ehdotusvaiheeseen. Asemakaava-
ehdotuksen mukainen maankäyttö (asuinalueen rakentaminen) sijoittuu koko-
naan Natura-alueen ulkopuolelle. Kaava-alueen kohdalla oleva Natura-alue edus-
taa laajat matalat lahdet -luontotyyppiä. Luontotyyppiin voi kaavan toteutuessa
kohdistua välillisiä haittavaikutuksia, jotka aiheutuvat virkistyskäytöstä ja huleve-
sistä. Haitallisia vaikutuksia lievennetään mm. hulevesiratkaisuilla. Natura-arvioin-
nissa vaikutukset arvioidaan vähäisiksi suhteutettuna luontotyyppin laajaan pinta-
alaan ja Espoonlahden laajaan valuma-alueeseen.

Natura-alueen muut suojeltavat luontotyyppikuviot sijaitsevat kaukana asema-
kaava-alueesta. Asemakaavan vaikutukset voisivat aiheutua lähinnä virkistyskäy-
tön lisääntymisestä. Vaikutukset jäävät vähäisiksi tai merkityksettömiksi.

Asemakaava-alueen välittömässä lähiympäristössä ei ole Natura-alueen suojelu-
perusteena oleville lajeille sopivia elinympäristöjä, eikä niiden tiedossa olevia elin-
paikkoja. Asemakaavan toteutuminen ei vaikuta Espoonlahden meriuposkuoriai-
siin tai katkokynsisammaleeseen. Asemakaavan ei voi arvioida vaikuttavan mer-
kittävästi myöskään Natura-alueen eheyteen tai ominaispiirteisiin.

Tehdyn arvioinnin perusteella Suvimäki–Majvikin asemakaavasta ei aiheudu to-
dennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia Espoonlahden–Saunalahden Na-
tura 2000 -alueen suojeluarvoihin.

8 LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. 2 korj. p. – Ympäristöopas 46:1–194.
- Biström, O. 2001a: Meriuposkuoriaisen kartoitus Espoonlahden Saunalahdessa, Espoossa. – Julkaisematon selvitysraportti, Uudenmaan ympäristökeskus. 6 s.
- Biström, O. 2001b: Meriuposkuoriaisen esiintyminen Espoonlahden Kirkkonummen puoleisella ranta-alueella. – Julkaisematon selvitysraportti, SCC VIATEK Oy. 7 s.
- Cole, D. N. 2004: Monitoring and Management of Recreation in Protected Areas: The Contributions and Limitations of Science. – Working Papers of the Finnish Forest Research Institute 2.
- Euroopan komissio 2019: Natura 2000 -alueiden suojelu ja käyttö – Luontodirektiivin 92/43/ETY 6 artiklan säännökset. – Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg.
- Hamberg, L. 2009: The effects of habitat edges and trampling intensity on vegetation in urban forests. – Väitöskirja, Helsingin yliopisto.
- Helminen, S-L., Soini, P. & Yrjölä, R. 2008: Espoonlahden hoito- ja käyttösuunnitelma. – Uudenmaan ympäristökeskuksen raportteja 23 / 2008. 68 s.
- Kirkkonummen kunta 2020: Suvimäki ja Majvik. Asemakaavan selostus 16.6.2020.
- Ortega, C. P. 2012: Effects of noise pollution on birds: a brief review of our knowledge. – Ornithological Monographs 74:6–22.
- Reijnen, R. & Foppen, R. 1994: The effects of car traffic on breeding bird populations in woodland. I. Evidence of reduced habitat quality for Willow Warblers (*Phylloscopus trochilus*) breeding close to a highway. – Journal of Applied Ecology 31:85–94.
- Routasuo, P. 2015: Kirkkonummen Suvimäen–Majvikin asemakaavan luontoselvitys. – Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 24 s.
- Saari, S. 2006: Meriuposkuoriaisen (*Macropia pubipennis*) esiintyminen Espoonlahden alueella. – Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksen tutkimuksia ja selvityksiä B 79:2006. 33 s + 6 liitettä.
- Suomen ympäristökeskus 2014: Lajiesittelyt: luontodirektiivin lajit meriuposkuoriainen ja katkokynsisammal. – Verkko-osoitteessa: www.ymparisto.fi/lajiesittelyt (viitattu 13.2.2020).
- Sitowise 2020: Kunnallisteknisen yleissuunnitelman selostus. Suvimäki–Majvik asemakaava-alue. Luonnos 30.4.2020.
- Uudenmaan ELY-keskus 2018: Espoonlahti–Saunalahti (FI0100027). Natura-tietolomake.
- Uudenmaan liitto 2019: Uusimaa-kaava 2050. Espoonlahti–Saunalahti Natura 2000 -alueen Natura-arviointi. – Uudenmaan liiton julkaisuja E 227:1–13.
- Ympäristöministeriö 2012: Merkittävien ympäristövahinkojen korjaaminen. Opas menettelyistä. – Ympäristöministeriön raportteja 2/2012.

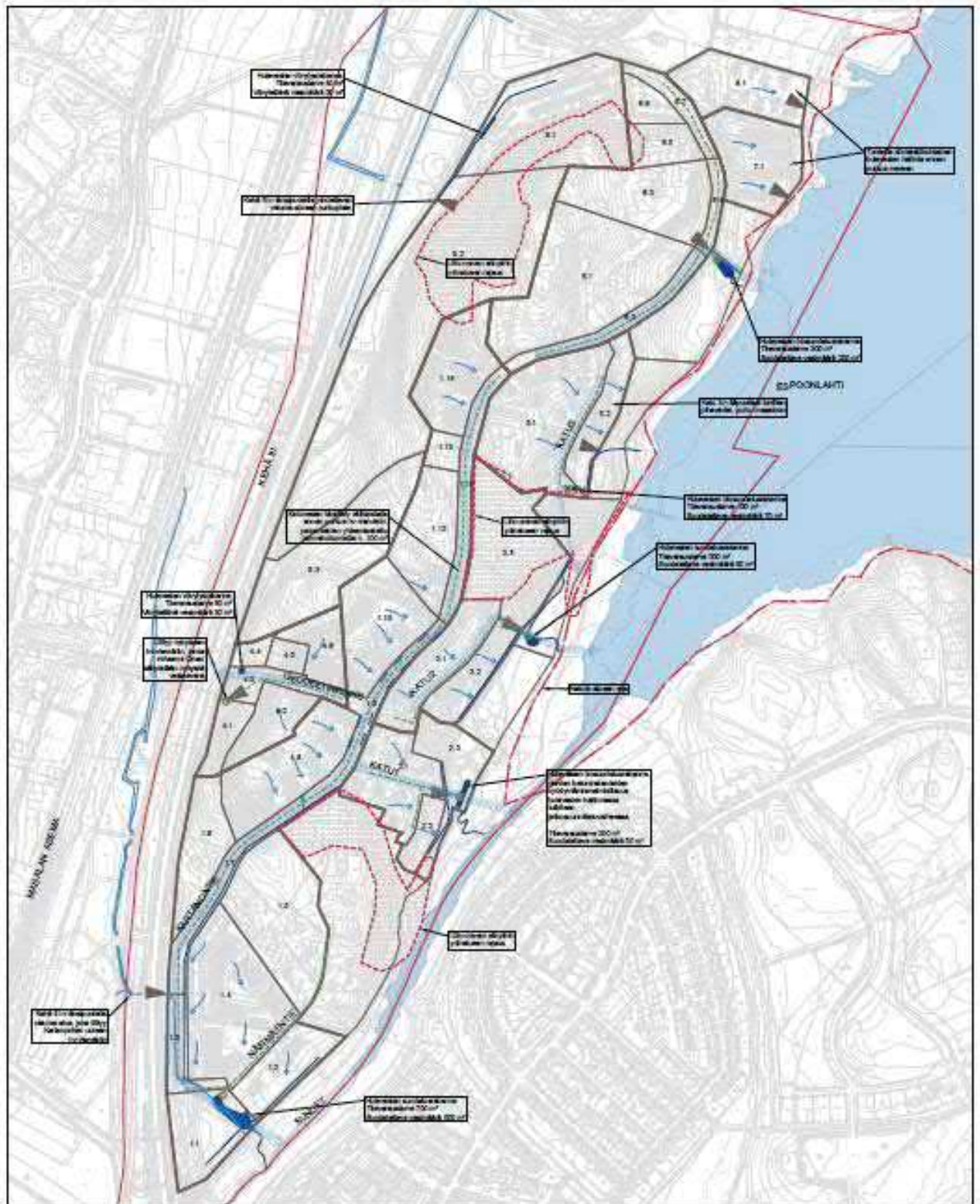
Liite 1. Suvimäki–Majvikin asemakaavaehdotus.

Liite 2. Suvimäki–Majvikin asemakaavaehdotuksen havainnekuva.

Liite 3. Suvimäki–Majvikin asemakaava-alueen hulevesien hallintasuunnitelma.

MERKINTÖJEN SELITYS

	Osavälikätkä, m jk puhdasvesi		Korttelikoolla syöttökokoalueen h-hallinta, johdasuunta
	Sedimenttikätkä ja puhdasvesi		Tuvenähti
	Hulevesi suodattava ratina		Natse-alueen raja, 500-mman sähkötön ydinalue
	Hulevesien biodekoraatiokätkä		
	Hulevesi johdettava oj		

Suivimäki-Majvik asemakaava	1:4000 (A3)	SITOWISE
Suivimäki-Majvik KTYIS Hulevesien hallintasuunnitelma LUONNOS		
AJK	16.6.2020	